

СТАТИСТИКА НА ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ И ЗДРАВΟΣЛОВНИТЕ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД

Нормативна регламентация

Регламентирането на статистическата дейност относно статистиката на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд има два аспекта:

1. Законова регламентация, произтичаща от законодателството на Общността по отношение на статистиката на здравеопазването и задължението и съгласието на страните-членки на ЕС да прилагат общите условия на Регламента по отношение областите на статистиката на здравеопазването. Това включва

- Регламент 1338/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността за общественото здраве и здравето и безопасността на работното място;
- Регламент (ЕС) № 328/2011 на Комисията от 5 април 2011 година за прилагане на Регламент (ЕО) № 1338/2008 по отношение на статистическите данни за причините за смъртни случаи
- Решение на Комисията от 5 април 2011 г. за предоставяне на дерогации на определени държави-членки във връзка с предаването на статистически данни съгласно Регламент (ЕО) № 1338/2008 по отношение на статистическите данни за причините за смъртни случаи (нотифицирано под номер С(2011) 2057)

2. Националното законодателство, което отразява и прилага законодателството на Общността и разработените методологии и ръководства за конкретното приложение на регламентите. Националната статистическа програма на България съдържа изследванията, провеждани от НСИ и другите органи на статистиката.

Организация на статистическата дейност в областта на здравеопазването

Статистическата дейност в областта на здравеопазването се осъществява от НСИ и дирекция "Национални здравни данни и електронно здравеопазване" на Националния център по общественото здраве и анализи, които са органи на статистиката и се осъществява чрез провеждане на статистически изследвания от страна на двете ведомства и териториалните структури – ТСБ и дирекциите "Медицински дейности" на Регионалните здравни инспекции. Дейността се регламентира от разпоредбите на Закона за статистиката, Закона за здравето, Националната статистическа програма, Наредба № 1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения на Министъра на здравеопазването, Наредба № 42 от 8 декември 2004 г. за въвеждане на класификационни статистически системи за кодиране на болестите и проблемите, свързани със здравето, и на медицинските процедури, обн. ДВ. бр.111 от 21 Декември 2004 г., изм. ДВ. бр.88 от 8 Ноември 2016 г. и Изм. и допълнение към Наредба № 14 от 2004 г. за медицинските критерии и реда на установяване на смърт, изд. от Министъра на здравеопазването, обн. ДВ, бр. 32, считано от 02.04.2013 година.

Чрез системата от статистически изследвания, включени в НСП и провеждани от НСИ и НЦОЗА се осигурява годишна статистическа информация за здравната мрежа по видове лечебни и здравни заведения. Статистическите изследвания, провеждани от НЦОЗА осигуряват информацията за дейността на заведенията, използване на легловия фонд, хирургически операции, диспансерното обслужване в специализираните заведения и други. Интегрираното използване на данните от статистическите изследвания на двете ведомства - органи на статистиката - дава възможност за цялостно характеризирание на системата на здравеопазването и дейността на лечебните и здравни заведения в съответствие с действащата нормативна уредба.

Статистическо изучаване на умиранията по причини

Статистиката на умиранията по причини е широко използвана като основен източник на информация за международни сравнения на смъртността и здравето състояние на населението, както и за национални анализи. Процедурите по събирането на данните за умиранията по причини са еднотипни при всички европейски страни, като се използват унифицирано свидетелство за смърт и Международна класификация на болестите. От 2005 г. в България се прилага Десета ревизия на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите свързани със здравето. Статистическите разработки на умиранията по причини в България се осъществяват при спазване на изискванията на МКБ - X ревизия. В съответствие с препоръките на Евростат, за анализ на данните за смъртността по причини, от 2014 г. таблиците се разработват и по хармонизиран списък от 86 причини. Източник на данни за умрелите лица и мъртвородените деца е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН). Събитията се регистрират чрез следните документи: за умиранията - съобщение за смърт; за мъртворажданията - съобщение за раждане. В съответствие с изискванията за прилагане на МКБ-X ревизия, специално обучени лекари в Регионалните здравни инспекции кодират основната причина за смъртта. Статистическите таблици се разработват на база на кодираната основна причина за смъртта и кръстосано комбиниране на данните по причина, пол, възраст, административно-териториални единици и други социално-демографски признаци.

Ежегодно данните за умиранията по причини се публикуват и разпространяват от Световната здравна организация, от Евростат при използване на стандартизирания списък на причините. За целите на международните сравнения се използват и стандартизирани коефициенти на смъртност по причини.

Интензитетът (честотата) на умиранията по причини се изчислява като съотношение между броя на умрелите от определена причина и средногодишния брой на съответното население. Изчислява се на 100 хил. души от населението.

Коефициентът за детска смъртност се изчислява на 1000 живородени деца.

При териториалното разпределение на демографските процеси, събитията се отнасят към населеното място, където е настоящият адрес на лицето. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееие на лицето. В този смисъл умиранията са отнесени към населеното място, където е настоящият адрес на починалото лице.

Публичност и прозрачност

Ежегодно НСИ издава публикация “Здравеопазване”, в която се публикуват резултатите от регулярните статистически изследвания, провеждани от НСИ и НЦЗИ. Публикацията съдържа основни методологически пояснения.

Данни от статистическите наблюдения в областта на статистика на здравеопазването се публикуват в “Статистически справочник” (предварителни данни), и в “Статистически годишник” (окончателни данни). Данни за умиранията по причини на смъртта се публикуват и в публикация “Население”.

Данни по основни показатели в областта на здравеопазването се представят чрез прессъобщения на интернет страницата на НСИ и се предоставят на потребители, при поискване, по установения в НСИ ред.